

2.2.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

TOIMIELIMEN TOIMINTA JA KESKEISET MUUTOKSET TOIMINNASSA

Keskusvaalilautakunnan keskeisimmät tehtävät ovat kunnan vastuulla olevien vaalien toimittaminen, muut vaaleihin liittyvien tehtävien toteuttaminen sekä varavaltuutettujen nimeäminen tarvittaessa.

Keväällä 2025 järjestettiin alue- ja kuntavaalit 13.4.2025.

Vaalien valmistelu aloitettiin marraskuussa 2024 nimeämällä vaalitoimihenkilöitä. Vaaliassistentti aloitti tehtävässään joulukuussa 2024. Tammi-helmikuussa 2025 jatkettiin alustavia valmisteluita materiaalin ja vaalitoimihenkilöiden rekrytoinnin osalta. Maaliskuussa 2025 valmistelu eteni kohti vaaleja. Ennakkoäänestys toimitettiin 2.-9.4.2025 ja varsinainen vaalipäivä oli 13.4.2025. Vaalien purku jatkui kesäkuun loppuun. Vaalien toimittaminen sekä niihin liittyvä järjestelytyö vaikuttavat merkittävästi keskusvaalilautakunnan budjettiin sekä lautakunnan alaisen henkilöstön määrään.

Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Seuraavat toimitettavat vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka toimitetaan keväällä 2027. Vaaleja on syytä varautua valmistelemaan jo loppuvuodesta 2026.

TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Toimitettavien vaalien lukumäärä	3	2	2
Kokousten lukumäärä	11	7	9
Ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärä	46	19	19
Ennakkoäänestyspaikkojen aukiolotunnit	1 364	553	443
Vaalipäivän äänestyspaikkojen lukumäärä	57	19	19

Vuonna 2025 järjestettiin ensimmäistä kertaa alue- ja kuntavaalit yhdessä.

Kuntavaalien osalta kunta ei saa korvausta vaalien toimittamisesta. Sen sijaan aluevaalien osalta Lapin hyvinvointialueen kanssa on sovittu, että hyvinvointialue korvaa aluevaalien toimittamisesta Rovaniemen kaupungille 1,4 euroa kutakin äänioikeutettua kohden.

Alue- ja kuntavaaleissa ennakkoäänestyspaikkojen määrä oli 19 ja aukiolotunteja toteutui hieman arviota vähemmän 443 tunnin verran.

Vaalipäivän äänestyspaikkojen määrä oli vaaleissa sama 19.

TOIMIELIMEN ALAINEN HENKILÖSTÖ (HTV)

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ (HTV)	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Keskusvaalilautakunnan sihteeri	0,58	0,11	0
Määräaikaiset vaaliprojektityöntekijät	1,56	1,23	3,5
Vaalitoimitsijat	5,18	2,7	0
Yhteensä	7,32	4,04	3,5

Keskusvaalilautakunnan alaisen henkilöstön määrä vaihtelee vuosittain riippuen tulevien vaalien ajankohdasta sekä määrästä. Keskusvaalilautakunnan sihteerin lisäksi lautakunnan alaisuudessa työskentelee määräaikaisia vaaliprojektityöntekijöitä, jotka vastaavat vaalien käytännönjärjestelyiden toteutuksesta. Lisäksi vaalitoimitsijoiksi palkataan vaaleista riippuen 40-55 henkilöä. Ennakkoäänestyspaikkojen määrä ja niiden aukiolotunnit vaikuttavat siihen, kuinka paljon henkilöstöä tarvitaan ja millaiseksi henkilöstökustannukset kussakin vaalissa muodostuvat. Myös vaalipäivän äänestyspaikkojen määrä vaikuttaa sekä palkka- että palkkiokuluihin. Jokaisella äänestysalueella sijaitsee yksi vaalipäivän äänestyspaikka. Rovaniemellä äänestysalueita on 19 ja niiden määrästä päättää valtuusto.

Vaaliprojektityöntekijöiden ja vaalitoimitsijoiden henkilöstötyövuosissa toteuma oli hieman ennakoitu pienempi. Nimikkeiden yhtenäistämistä vaalityöntekijöiksi johtuen raportointi on yhdellä sarakkeella. Keskusvaalilautakunnan sihteerin työtunnit on merkattu tarkoituksella laskennallisesti nolaksi, koska niitä ei ole vyörytetty keskusvaalilautakunnalle.

TOIMIELIMEN TALOUS

Lautakunnan suurimmat kulut muodostuvat henkilöstökuluista, tilavuokrista sekä palveluiden ostoista. Vuosittainen määrärahatarve riippuu siitä, toimitetaanko kyseisenä vuonna vaaleja ja, jos toimitetaan, mitkä vaalit ovat kyseessä. Valtiollisissa vaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävät ovat suppeammat, minkä takia myös määrärahan tarve on pienempi. Kuntavaaleissa kunnan vastuulla on sekä ehdokasasettelu että ääntenlaskenta, joka kasvattaa etenkin henkilöstökustannuksia. Vaalien ennakoitu äänestysaktiivisuus vaikuttaa esimerkiksi siihen, kuinka paljon vaalitoimitsijoita tarvitaan hoitamaan ennakkoäänestystä.

Alue- ja kuntavaalien järjestelykustannukset ylittyivät talousarviosta. Alue- ja kuntavaalit järjestettiin ensimmäistä kertaa yhdessä, minkä vuoksi taloutta oli haastavaa arvioida. Henkilöstön palkkauksessa noudatettiin kunnallista työehtosopimusta sopimuspalkan sijaan, mikä nosti henkilöstökustannuksia. Keskusvaalilautakunta on käyttänyt talousarviovuoden määrärahansa.

Ainoa tuloksi kirjattava erä keskusvaalilautakunnalla on Lapin hyvinvointialueen maksettava kertakorvaus vaalien järjestämisestä.

1000 euroa	TA-				TP 2025	Toteuma-% 2025	Poikkeama 2025
	TP 2024	TA 2025	muutokset 2025	TA yht 2025			
TUET JA AVUSTUKSET	367				0		0
MUUT TOIMINTATUOTOT		45	-0	45	74	165	29
TOIMINTATUOTOT	367	45	-0	45	74	166	29
HENKILÖSTÖKULUT	-391	-178	0	-178	-240	135	-62
PALVELUJEN OSTOT	-56	-30	0	-30	-28	92	2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4	-10	0	-10	-12	122	-2
MUUT TOIMINTAKULUT	-38	-28	0	-28	-21	76	7
TOIMINTAKULUT	-489	-246	0	-246	-301	122	-55
TOIMINTAKATE	-122	-201	0	-201	-227	113	-26